Høgskolen i Østfold

Ledelse 2

(LF201LED - 1)
(LF202LED – 1)
(LF203LED – 1)

Ledelse med fokus på læring, veiledning og utviklingsarbeid

2 semestre
30 studiepoeng
Bachelor

Godkjent	Av Eystein Arntzen, avdelingsleder	Dato: 31.05.06
Endret	Av	Dato:

Innholdsfortegnelse

INNHOLDSFORTEGNELSE **2**

MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV **3**

STUDIETS VARIGHET OG OMFANG **3**

MÅL FOR STUDIET **3**

STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING* **3**

ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER **4**

FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS **5**

VURDERINGSFORMER **5**

PENSUM- /LITTERATURLISTE **6**

EMNEBESKRIVELSE 201 ..... **7**

EMNEBESKRIVELSE 202 ..... **8**

EMNEBESKRIVELSE 203 ..... **10**

Målgruppe og opptakskrav

a. Målgruppe	Målgruppene for studiet er førskolelærerstudenter, allmennlærerstudenter og andre bachelor-studenter. Studiet kan også tas av førskolelærere, allmennlærere og andre som ønsker økt kompetanse innen ledelse.
b. Opptakskrav	Studiet forutsetter gjennomført og bestått Ledelse 1, 30 stp, eller tilsvarende. Ledelse 1 og 2 kan også tas samtidig.

Studiets varighet og omfang

a. Studiets nivå	Studiet kan tas som en del av grunnutdanning i førskolelærer- eller allmennlærerstudiet, som del av annen bachelor-utdanning eller som videreutdanning.
b. Grad	Bachelor

Mål for studiet

a) Studiet kvalifisere for: (samfunnsmessig relevans)	Studiet skal dekke behovet for dem som ønsker økt kompetanse innen ledelse. Gjennom Ledelse 2 skal studentene gis nye utviklingsbetingelser og opprettholde og videreutvikle kvaliteten innen barnehage og skole.
b) Hvilken kompetanse vil studiet gi (beskrives kortfattet)	**Kunnskapsmål**: -kunnskap og innsikt i aksjonslæring -forståelse for veiledning som pedagogisk virkemiddel i kompetanseutviklingsarbeid -planlegge og begrunne, gjennomføre og vurdere veiledningsprosesser -kunnskap om ulike perspektiver på didaktikk, innholds-, mål- og strategiprosesser -kunnskap i ulike læringsformer -kunnskap om organisasjoner som system -kjennskap til ulike dataprogram i regnskapssystemer **Ferdighetsmål**: -utvikle kollegasamarbeid med vekt på refleksjon over praksiserfaringer -utvikle nettverkssamarbeid mellom aktører på ulike arbeidsplasser -utøve veiledning på en systematisk måte -lede og delta i samspillprosesser -iverksette lærings- og sosialiseringsprosesser -utøve kritisk analyse av organisasjoner og av veiledning som virkemiddel i yrkesvirksomheten **Holdningsmål**: -utvikle verdier med hensyn til samspillet med andre mennesker -delta i et samarbeid med lærere/veiledere for å utvikle praksis

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning*

a) Emner * Se egne emnebeskrivelser (Emne: den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i studieprogram) - Jf Bachelorforskrift § 2)	Hovedemner: **Emne 201 Veiledning** **Emne 202 Aksjonslæring** **Emne 203 Pedagogisk utviklingsarbeid** **For delemner, se emneplaner for nærmere beskrivelse.** Emnegrupper/fag:

b) Progresjon

Videreutdanningsstudenter kan ta hovedemnene i hvilken som helst rekkefølge. Studenter som tar Ledelse 1 og 2 samtidig må ta hovedemnene i fast rekkefølge.

c) Obligatoriske emner:
Alle hovedemnene er obligatoriske

Valgemner:
Ingen

d) Studier i utlandet og beskrivelse av hvor i studiet dette inngår
Ikke aktuelt

e) Emner som tilbys utenlandske studenter
Alle hovedemnene kan tilbys studenter i Norden dersom de har eksamen i tilsvarende Ledelse 1 som dette studiet bygger på

f) Internasjonalt aspekt

Organisering, arbeids- og undervisningsformer

a) Beskrivelse av hvordan studiet er organisert (blokker, tverrfaglige prosjekt etc) og hvilke arbeids- og undervisningsformer som inngår

Arbeidsformene i studiet vil veksle mellom forelesninger, utviklingsarbeid, basisgruppearbeid, selvstudier og tverrfaglig prosjektarbeid. Studentmedvirkning er vesentlig i forhold til innholdskomponenter, semesterplan og vurdering. Arbeidet tar utgangspunkt i studentdefinerte problemstillinger innenfor de ulike emner som belyses gjennom teori, praksisnære studier og egenerfaringer. Veiledning vil inngå innenfor hvert emneområde. Avtalt veiledning i basisgruppe er obligatorisk

Undervisningen går over to semestre, høst- og vårsemestre.

b) Presisering
- bruk av bibliotek
Biblioteket skal bidra til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske informasjonskilder, ha kjennskap til internasjonale databaser og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det vil også bli undervist i referanseteknikk. Bibliotekundervisningen vil bestå av to dobbelttimer – en innføring i informasjonssøk ved studiestart og spesialisert informasjonssøk samt innføring i referanseteknikk i forkant av utviklingsarbeidet.

- bruk av IKT
IKT vil bli brukt som en integrert del av studiet, både som kommunikasjonsmiddel og som innholdsmessig ressurs.
- egenaktivitet kontakt med praksisstedet
Studiet forventer stor grad av egenaktivitet
- obligatorisk deltakelse i gruppevirksomhet
Veiledningsøvelser, prosjekt – gruppearbeid
- annet

c) Arbeidskrav
Emne 201:
Et visst antall gjennomførte veiledningsøvelser. Antall bestemmes i samråd med studentene ved studiestart.
Godkjent presentasjon i gruppe av en refleksjonslogg fra egen veiledning.
Arbeidskrav skal være gjennomført og godkjent innen fastsatt frist gitt i semesterplanen.

Emne 202:
Loggføring er sentralt redskap både i studiearbeidet og mer generelt og er derfor en

obligatorisk del av kurset. Studentene skal arbeide med en aksjonsprosess knyttet til praksisfeltet. I denne prosessen skal de skriftliggjøre sine planer og sin egen læring.

Emne 203:
Gruppepresentasjon av studentenes utviklingsarbeid.
Presentasjonen organiseres med opponenter.
Studenter, virksomhetsledere og nyutdannede førskolelærere deltar på presentasjonen.

d) undervisningsspråk (dersom emner undervises på andre språk enn norsk)

Forholdet mellom teori og praksis

a) Forholdet mellom teori og praksis (forholdet mellom komponentene)
Studentene i profesjonsutdanningene, førskolelærerutdanning og allmennlærerutdanning, gjennomfører praksis av det omfang som er obligatorisk for studiet. Frie fagstudier har praksis av tilsvarende omfang som disse to utdanningene. Det forutsettes at studentene bruker praksisfeltet som arena for læring under hele studiet. Spesielt legges det vekt på praksisnærhet tilknyttet de utviklingsarbeid og prosjekter som skal utføres.
Studiet bygges opp med fokus på kvalitetsutvikling av skole og barnehage, og deltakerne får mulighet til å prøve ut nye modeller for kompetanseutvikling i praksis, under kyndig veiledning.
Hensikten er å inspirere til en kontinuerlig kvalitetsutvikling og forbedring av egen praksis.

b. Praksisdelens varighet og hvor i studiet den er plassert (ev hvordan teori og praksis er integrert)
Studiet har fem ukers praksis i vårsemesteret.

Vurderingsformer

1. Underveisvurdering jf § 13 Eksamensforskriften (2004)

Faglærer gir veiledning på arbeid med emneområdene og skriftlig tilbakemelding på de individuelle fagtekstene som relateres til eksamen, i høst- og vårsemester.
Studentene skal skrive refleksjonslogger som har fokus på studentens egen læring av emneområder.
Studentene skal gi muntlig tilbakemelding på hverandres logger i basisgruppe gjennom hele studiet.
Dette arbeidet er obligatorisk.

2. Sluttvurdering

a) Bruk av ev arbeidskrav

b) Vurderingsform ev kombinasjon av vurderingsformer
Emne 201:
Eksamen organiseres som en individuell skriftlig hjemmeeksamen, der studenten skal skrive en fagtekst om veiledning med bakgrunn i gjennomførte veiledninger. Teksten skal ha et tydelig og begrunnet fokus og/eller problemstilling. Problemstillingen formes av studentene. Det skal gis veiledning på problemstillingen, og den skal godkjennes av faglærer.
Frist for innlevering av hjemmeeksamen settes i semesterplanen.

Eksamen vurderes av ekstern og intern sensor på følgende måte:
Fagteksten skal leveres til intern sensur innen fastsatt frist. Når karakteren er satt av intern sensor sendes et representativt utvalg på minst 30% av fagtekstene til ekstern sensor for vurdering.
Ekstern sensor kan godkjenne den interne sensorens vurdering av det tilsendte utvalget som retningsgivende for alle besvarelsene. Men dersom ekstern sensor krever det, skal samtlige tekster legges fram for vurdering for en samlet eksamenskommisjon bestående av intern og ekstern sensor.

Det settes karakter etter skalaen A – F, der A er høyeste og E laveste beståtte karakter. F er ikke bestått. Ved ikke bestått (F) gis det anledning til å utvikle hjemmeeksamenen. Studenten skal få veiledning. Frist for ny innlevering bestemmes av faglærer.

Emne 202:
Eksamen består av:

- muntlig gruppepresentasjon av gjennomført aksjon
- et følgeskriv med begrunnelse for valg av aksjon

Interne og eksterne sensorer vurderer eksamen

Det settes karakter etter skalaen A – F, der A er høyeste og E laveste bestått karakter. F er ikke bestått.

Emne 203:
Eksamen består av en individuell fagrapport fra utviklingsarbeidet.
Rapporten skal inneholde plan for utviklingsarbeidet, empiri – teori og metode.

c) Obligatoriske prøver og oppgaver og hvor de er plassert i utdanningsløpet

d) Karaktersystem (det må komme frem hvordan ev delvurderinger teller med og vektes i samlet karakter) A-F
Det brukes bokstavkarakterer fra A til F, og der A er best og E laveste ståkarakter. F er stryk.

Pensum- /litteraturliste

a) Pensum/lærestoff (minimum tema/omfang/referanselitteratur)
Med forbehold om endringer

Lauvås, P og Handal, G.: *Veiledning og praktisk yrkesteori* Oslo, Cappelen Forlag a/s, 2000, 160 s.

Ulleberg, I: *Kommunikasjon og veiledning* Universitetsforlaget 2004, 160 s.
I tillegg til obligatorisk litteratur legges det opp ca. 150 sider valgfri litteratur av hver student.
Litteraturen leveres fagansvarlige til godkjenning etter avtale.

Tiller, T. Høgskoleforlaget 1999. *Aksjonslæring – forskende partnerskap i skolen.* 150 s.

Wadel, C.C. Tidvise skrifte nr. 7: Avdeling for kultur og samfunnsfag.
Høgskolesenteret i Rogaland. 1992. *Endring av organisasjonskultur*, 85 s.

Dysthe, O. Abstrakt forlag 2001: *Dialog, samspell og læring*, 150 s.
I tillegg til obligatorisk litteratur legges det opp ca. 150 sider valgfri litteratur av hver student.
Litteraturen leveres fagansvarlige til godkjenning etter avtale.

Norsk Pedagogisk tidsskrift – forum for pedagogikk og fagdidaktikk
Med forskerblikk på lærerprofesjonen nr. 1/2004

Lingås. L.G. Kommuneforlaget 1999. *Etikk i pedagogisk arbeid*, 100 s.

Fuglestad O.L. Fagbokforlaget 1997. *Pedagogiske prosessar – Empiri – teori – metode,* 150 s.

b) Litteraturliste sist oppdatert Dato: Februar 2005

Emnebeskrivelse 201

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
LF201LED - 1	Veiledning, 10 stp	Emnet inngår i studiet: Ledelse 2 – 30 stp Obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter gjennomført og bestått Ledelse 1, 30 stp, eller tilsvarende. Emnet kan også tas samtidig med Ledelse 1.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisning i emnet foregår i høstsemesteret.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Emnet har som hovedmål å gi kompetanse i systematisk veiledning. Dette kan oppnås ved at studentene får:
-forståelse for veiledning som pedagogisk virkemiddel i kompetanseutviklingsarbeid.
-planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere veiledningsprosesser
-utøve veiledning på en systematisk måte
-lede og delta i samspillprosesser
-utøve kritisk analyse av veiledning som virkemiddel i yrkesvirksomheten
-iverksette lærings- og sosialiseringsprosesser
-utvikle verdier med hensyn til samspillet med andre mennesker
-gjøre etiske vurderinger av veiledningsarbeid

7. Innhold/oppbygging

Emnet består av følgende delemner:
-sentrale begreper og områder innen veiledningsteori
-forholdet mellom teoretisk forståelse og praktisk yrkesutøvelse
-ulike veiledningsmodeller, veiledningsstrategier og metoder anvendt systematisk i yrkesmessig sammenheng
-samspillprosesser og kommunikasjon

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Arbeidsformene i emnet vil veksle mellom forelesninger, utviklingsarbeid, basisgruppearbeid, selvstudier og tverrfaglig prosjektarbeid. Studentmedvirkning er vesentlig i forhold til delemner, semesterplan og vurdering. Arbeidet tar utgangspunkt i studentdefinerte problemstillinger innenfor emnet som belyses gjennom teori, praksisnære studier og egenerfaringer. Veiledning vil inngå innenfor emneområdet. Avtalt veiledning i basisgruppe er obligatorisk

9. Praksis

10. Arbeidskrav

Et visst antall gjennomførte veiledningsøvelser. Antall bestemmes i samråd med studentene ved studiestart.
Godkjent presentasjon i gruppe av en refleksjonslogg fra egen veiledning.

Arbeidskrav skal være gjennomført og godkjent innen fastsatt frist gitt i semesterplanen.

11. Vurdering

Eksamen organiseres som en individuell skriftlig hjemmeeksamen, der studenten skal skrive en fagtekst om veiledning med bakgrunn i gjennomførte veiledninger. Teksten skal ha et tydelig og begrunnet fokus og/eller problemstilling. Problemstillingen formes av studentene. Det skal gis veiledning på problemstillingen, og den skal godkjennes av faglærer.
Frist for innlevering av hjemmeeksamen settes i semesterplanen.

Eksamen vurderes av ekstern og intern sensor på følgende måte:
Fagteksten skal leveres til intern sensur innen fastsatt frist. Når karakteren er satt av intern sensor sendes et representativt utvalg på minst 30% av fagtekstene til ekstern sensor for vurdering.
Ekstern sensor kan godkjenne den interne sensorens vurdering av det tilsendte utvalget som retningsgivende for alle besvarelsene. Men dersom ekstern sensor krever det, skal samtlige tekster legges fram for vurdering for en samlet eksamenskommisjon bestående av intern og ekstern sensor.

Det settes karakter etter skalaen A – F, der A er høyeste og E laveste bestått karakter. F er ikke bestått.
Ved ikke bestått (F) gis det anledning til å utvikle hjemmeeksamenen. Studenten skal få veiledning. Frist for ny innlevering bestemmes av faglærer.

12. Litteratur / pensum

Med forbehold om endringer

Lauvås, P og Handal, G.	**Veiledning og praktisk yrkesteori** Oslo, Cappelen Forlag a/s, 2000.	160
Ulleberg,I	**Kommunikasjon og veiledning** Universitetsforlaget 2004	160

I tillegg til obligatorisk litteratur legges det opp ca. 150 sider valgfri litteratur av hver student. Litteraturen leveres fagansvarlige til godkjenning etter avtale.

Emnebeskrivelse 202

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
LF202LED - 1	Aksjonslæring, 10 stp	Emnet inngår i studiet: Ledelse 2 - 30 stp Obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter gjennomført og bestått Ledelse 1, 30 stp, eller tilsvarende. Emnet kan også tas samtidig med Ledelse 1.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisning i emnet foregår i høst- og vårsemesteret.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Emnet har som et overordnet mål å gi nye utviklingsbetingelser og opprettholde og videreutvikle kvaliteten innen barnehage og skole, ved å innføre aksjonslæring som arbeidsform. Derigjennom fremmes barn og unges læringsmuligheter. Dette kan oppnås ved at studentene skal

- få kunnskap om og innsikt i aksjonslæring
- stimuleres og kvalifiseres til selv å ta vare på og reflektere rundt sine erfaringer fra egen arbeidsplass eller praksiserfaringer
- lære hvordan utvikle kollegasamarbeid med vekt på refleksjon over egne erfaringer
- lære hvordan utvikle nettverkssamarbeid mellom aktører på ulike arbeidsplasser

7. Innhold/oppbygging

Emnet består ev følgende delemner:
-innføring i aksjonslæring (ideologi, muligheter, barrierer, modeller)
-metoder i aksjonslæring
-organisasjonslæring og organisasjonskultur
-vurdering
-teambygging

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Arbeidsformene i emnet vil veksle mellom forelesninger, utviklingsarbeid, basisgruppearbeid, selvstudier og tverrfaglig prosjektarbeid. Studentmedvirkning er vesentlig i forhold til delemner, semesterplan og vurdering. Arbeidet tar utgangspunkt i studentdefinerte problemstillinger innenfor emnet som belyses gjennom teori, praksisnære studier og egenerfaringer. Veiledning vil inngå innenfor emneområdet. Avtalt veiledning i basisgruppe er obligatorisk

9. Praksis

5 uker praksis i barnehage

10. Arbeidskrav

Loggføring er sentralt redskap både i studiearbeidet og mer generelt og er derfor en obligatorisk del av kurset. Studentene skal arbeide med en aksjonsprosess knyttet til praksisfeltet. I denne prosessen skal de skriftliggjøre sine planer og sin egen læring.

11. Vurdering

Eksamen består av:

- muntlig gruppepresentasjon av gjennomført aksjon
- et følgeskriv med begrunnelse for valg av aksjon

Interne og eksterne sensorer vurderer eksamen

Det settes karakter etter skalaen A – F, der A er høyeste og E laveste bestått karakter. F er ikke bestått.

12. Litteratur / pensum

Med forbehold om endringer

Tiller, T. Høgskoleforlaget 1999. *Aksjonslæring – forskende partnerskap i skolen.* 150 s.
Wadel, C.C. Tidvise skrifte nr. 7: Avdeling for kultur og samfunnsfag.
Høgskolesenteret i Rogaland. 1992. *Endring av organisasjonskultur.* 85 s.
Dysthe, O. Abstrakt forlag 2001: *Dialog, samspell og læring* 150 s.

I tillegg til obligatorisk litteratur legges det opp ca. 150 sider valgfri litteratur av hver student. Litteraturen leveres fagansvarlige til godkjenning etter avtale.

Emnebeskrivelse 203

1. Kode	2. Navn på emnet	3. Kategori
LF203LED - 1	Pedagogisk utviklingsarbeid, 10 stp	Emnet inngår i studiet: Ledelse 2 - 30 stp. Obligatorisk

4. Forkunnskaper

Emnet forutsetter gjennomført og bestått Ledelse 1, 30 stp, eller tilsvarende. Emnet kan også tas samtidig med Ledelse 1.

5. Tid: (når undervisning skjer) (blokk/ semester/år/…)

Undervisning i emnet foregår i vårsemesteret.

6. Mål (kunnskaps- , ferdighets- og holdningsmål)

Emnet har som mål at studentene skal utvikle
-forståelse for veiledning som pedagogisk virkemiddel i kompetanseutviklingsarbeid
-kunnskap om ulike perspektiver på didaktikk, innholds-, mål- og strategiprosesser
-kunnskap i ulike læringsformer
-kunnskap om organisasjoner som system
-kjennskap til ulike dataprogram i regnskapssystemer
-lærings- og sosialiseringsprosesser
-verdier med hensyn til samspillet med andre mennesker

7. Innhold/oppbygging

Emnet består av følgende delemner:
- prosjekt og prosjektorganisering i yrkessammenheng
- didaktikk og yrkesutøvelse
- kvalitet i pedagogisk arbeid, kvalitetsutvikling og kvalitetssikringssystemer
- økonomi og administrasjon
- etikk

8. Organisering, undervisnings- og læringsformer

Arbeidsformene i emnet vil veksle mellom forelesninger, utviklingsarbeid, basisgruppearbeid, selvstudier og tverrfaglig prosjektarbeid. Studentmedvirkning er vesentlig i forhold til delemner, semesterplan og vurdering. Arbeidet tar utgangspunkt i studentdefinerte problemstillinger innenfor emnet som belyses gjennom teori, praksisnære studier og egenerfaringer. Veiledning vil inngå innenfor emneområdet. Avtalt veiledning i basisgruppe er obligatorisk

9. Praksis

10. Arbeidskrav

Gruppepresentasjon av studentenes utviklingsarbeid.

11. Vurdering

Eksamen består av en individuell fagrapport fra utviklingsarbeidet.
Rapporten skal inneholde plan for utviklingsarbeidet, empiri – teori og metode.

Interne og eksterne sensorer vurderer rapporten.

Det settes karakter etter skalaen A – F, der A er høyeste og E laveste bestått karakter. F er ikke bestått.

12. Litteratur / pensum

Med forbehold om endringer

Norsk Pedagogisk tidsskrift – forum for pedagogikk og fagdidaktikk
Med forskerblikk på lærerprofesjonen nr. 1/2004
Lingås. L.G. Kommuneforlaget 1999. *Etikk i pedagogisk arbeid.* 100 s.

Fuglestad O.L. Fagbokforlaget 1997. *Pedagogiske prosessar*
– Empiri- teori – metode 150 s.